

відновлення знань, які він засвоює, навчаючись у виші, а ознайомлення з новітніми дослідженнями, пошук нових методик і методів діагностики й лікування, розгляд проблем, які вивчаються, на високому науковому рівні.

Таким чином самостійна робота виховує в здобувача освіти навички самоорганізації й самоосвіти в контексті «боротьби» з поглиначами часу. Здобувач має сам вирішити, в якій галузі медицини чи стоматології йому потрібно вдосконалитися, якими знаннями чи практичними навичками йому потрібно оволодіти, раціонально розподіляючи свій час, ураховуючи свої недоліки в роботі, розставляючи пріоритети в навчанні та в особистому житті, щоб досягти максимального результату.

Успішна робота закладу вищої освіти значною мірою залежить від удосконалення навчальної діяльності й покращення якості освіти. Але для вищої освіти важливо не лише накопичувати й передавати знання, а й формувати особистість, здатну до безперервного професійного зростання, самовдосконалення, самоосвіти й постійного прийняття змін.

Список використаної літератури

1. Реан А. А., Бордовская Н. В., Розум С. И. Психология и педагогика. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.
2. Сидорова А.І. Самоосвіта студента як фактор підготовки спеціаліста у сучасних умовах / А.І. Сидорова, С.А. Павленко, О.В. Павленкова, Л.І. Амосова, І.М. Ткаченко // Матер.наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах» (24 березня 2016 р.). – Полтава, 2016. – С.190-192.
3. Табінська С. Динаміка показників стану готовності студентів інститутів фізичної культури вирішувати завдання з особистісно-професійного самопізнання / С. Табінська, В. Приходько // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2009. – № 2-3. – С.32-36.
4. <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-kruglogo-stola-z-elementami-treningu-na-temu-taym-menendzhment-v-profesiyiniy-diyalnosti-pedagoga-12257.html>
5. <http://kordon.in.ua/news/top-5-pravyl-upravlinnya-chasom-52571/>

УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ №3 В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID -19

Панасенко С.І., Челішвілі А.Л., Малик С.В., Драбовський В.С., Рибалка Я.В.

Полтавський державний медичний університет

Пандемія коронавірусу-19 завдала впливу на медичну освіту, що створило гострі проблеми для впровадження безперервної медичної освіти. У статті представлено впровадження інноваційних технологій у навчальний процес на кафедрі хірургії №3 ПДМУ.

Ключові слова: хірургія, робоча навчальна програма, чат Viber, ZOOM конференція.

The Coronavirus-19 pandemic has had profound effects on health professions education, posing serious challenges to the continued provision and implementation of continuing medical education. The article presents the introduction of innovative technologies in the educational process at the Department of Surgery №3 PDMU.

Key words: surgery, working curriculum, Viber chat, ZOOM conference.

Новий вірус, що охопив планету, продемонстрував прогалини в знаннях і навичках. Ситуація показала, що ми дуже мало знаємо про прояви інфекції, шляхи передачі, діагностику, ускладнення, її лікування й профілактику. Згідно з деякими авторами, зміни клімату і глобальне потепління тягнуть за собою підвищення частоти й тяжкості інфекційних хвороб.

Сучасна освіта, у тому числі й медична, нині відчуває небувалі труднощі, викликані зростаючою захворюваністю на нову коронавірусну інфекцію. Труднощі пов'язані в першу чергу з тим, що більшість освітніх установ як в Україні, так і по всьому світу, перейшли на дистанційний режим роботи. Викладачі зіткнулися з незнайомою ситуацією, і багато хто не знає, як у цих нових умовах підтримувати здобувачів освіти, дотримуватися навчального плану й готувати студентів до майбутніх іспитів.

Специфіка медичної освіти така, що більшість клінічних компетенцій майбутнього лікаря нерозривно пов'язана з формами навчання, які вимагають особистої присутності, це в першу чергу комунікативні навички й практичні маніпуляції, і зазвичай медична спільнота гостро критикує будь-яке застосування дистанційних освітніх технологій у медичній освіті.

Як у ситуації, що склалася, продовжувати ефективно навчати студентів? Як допомогти їм у освоєнні нових умінь і навичок? Як застосовувати оцінку і в якій формі? Як зміниться медична освіта після зняття режиму обмежень? Ці й інші актуальні питання ми спробуємо висвітлити в даному огляді, заснованому на досвіді зарубіжних колег і проведених ними дослідженнях.

В умовах соціального дистанціювання ми значно обмежені в інструментах передачі такого контенту, але в «мирний» час ефективним інструментом може служити симуляція, що дозволяє сформувати необхідні технічні й нетехнічні навички. Ось деякі рекомендації авторів статті «Practical tips for faculty development workforce training under pressure in the time of COVID-19 pandemic», що стосуються зміни змісту навчання під час пандемії COVID-19 [1].

– Викладачі мають переглянути всю наявну літературу й наявні ресурси на предмет виявлення прогалин у знаннях, навичках і процесах. У літературі (національних рекомендаціях, першоджерелах) можна знайти багато цінної інформації.

– Більшість міжнародних рекомендацій, а також рекомендацій професійних співтовариств чітко прив'язані до місцевих умов. Наприклад, це стосується різних видів засобів індивідуального захисту. Контент навчання в більшості випадків необхідно адаптувати до конкретних умов, а іноді й створювати з чистого аркуша.

– Уникати перевантаження інформацією. Навчання має даватися вчасно. Важливіше показати здобувачам

освіти шлях, як знайти потрібний протокол, ніж детально вивчати кожен його пункт.

– Якщо в контенті щось змінюється, важливо налагодити двосторонню комунікацію, щоби вчасно інформувати здобувачів освіти про ці зміни й отримувати від них зворотний зв'язок [1].

Кафедра хірургії №3 Полтавського державного медичного університету з 1993 року є опорною серед однопрофільних кафедр медичних ЗВО України. Відповідно до програми підготовки лікаря-стоматолога в Україні на кафедрі хірургії №3 передбачено вивчення таких дисциплін: «Виробнича практика» (догляд за хірургічними хворими) і «Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія». Співробітниками кафедри розроблено робочі навчальні програми з цих дисциплін.

«Виробнича практика» (догляд за хірургічними хворими) викладається під час III навчального семестру студентам 2 курсу міжнародного факультету. Робоча навчальна програма вивчення дисципліни «Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія» складена й затверджена у 2018 році відповідно до проєкту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія». Заняття проводяться зі студентами 3 і 4 курсів стоматологічного й міжнародного факультетів.

Матеріально-технічне забезпечення кафедри достатнє для проведення навчального процесу. П'ять співробітників кафедри мають сертифікати з англійської мови категорії B2.

Відповідно до складених робочих навчальних програм розроблено тематичні плани аудиторних практичних занять і тематичні плани лекцій.

На кафедрі створена wi-fi зона, проведений у безлімітному режимі інтернет. Співробітники кафедри мають змогу використовувати відеоматеріали інтернет-сайтів, зокрема Websurg on-line, TVA, школи сучасної хірургії. На кафедрі у 2019 році видано методичний посібник «Хірургія надзвичайних ситуацій» [3]. У 2020 році для здобувачів освіти стоматологічного факультету видано підручник «Хірургія» [2].

Пандемія COVID-19 внесла свої корективи в навчальний процес на кафедрі – перехід на дистанційну форму навчання. Це спонукало викладачів вивчити й набути досвіду застосування в роботі програми ZOOM, використання чатів Viber, спілкування зі здобувачами освіти за допомогою e-mail.

З кожної групою здобувачів освіти викладач для швидкого спілкування створює чат у Viber, куди викладає оголошення й посилання на ZOOM конференції згідно з розкладом занять. Здобувачі освіти мають можливість спілкування з викладачем, ставити запитання й відповідати на поставлені викладачем запитання. Для підготовки до занять на сайті кафедри співробітники кафедри підготували й розмістили матеріали для дистанційної форми навчання.

Контроль рівня знань студентів здійснюється за допомогою ситуаційних задач і тестів, розроблених кафедрою для визначення початкового, проміжного й підсумкового рівня знань. Тести до занять викладені на сайті кафедри в розділі дистанційного навчання. Під час заняття кожен здобувач освіти самостійно виконує тестові завдання й надсилає викладачу рішення на e-mail. Викладач після перевірки завдань особисто кожному виставляє оцінку, яку надсилає в зворотному листі. Після закінчення заняття оцінку виставляємо в електронний журнал: вона складається з суми оцінок за виконання тестових завдань і усної відповіді під час відеоконференції. Для відпрацювань пропущених занять здобувачами освіти співробітники кафедри створили й завантажили тестові завдання до кожної теми в університетську базу відпрацювань.

Необхідно зазначити, що, незважаючи на всі обмеження дистанційного навчання, воно може бути захопливим і ефективним. Ситуація, що склалася, змушує нас переглянути погляди і змінити деякі правила, щоб адаптуватися до неї й продовжувати непросту роботу викладання. Зараз як ніколи на перший план виходять можливості, які надають нам сучасні технології, і їх не можна ігнорувати.

Список використаної літератури

1. Kachra R., Ma I. Practical tips for faculty development workforce training under pressure in the time of COVID-19 pandemic. *MedEdPublish*. 2020; 9 (1): 81. DOI: 10.15694/med.2020.000081.1
2. Хірургія : підручник для студ. стомат. факультету / [С.В.Малик, В.П.Польовий, М.В.Трофімов, В.Д.Шейко та ін.] ; за заг. ред. С.В.Малика. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 440 с.
3. Шейко В.Д. Хірургія надзвичайних ситуацій / Шейко В.Д., Панасенко С.І., Челішвілі А.Л. – Полтава, 2019. – 217 с.